

Udkast

Fremsat den {FREMSAT} af Morten Østergaard

Forslag

til

Lov om ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen og om ændring af lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser og lov om Danmarks Evalueringsinstitut
(Ny læreruddannelse)

§ 1

Lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen ophæves.

§ 2

I lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 882 af 8. august 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 1372 af 28. december 2011 og § 4 i lov nr. 1373 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 26, *stk. 1*, indsættes efter »ergoterapeut«: », folkeskolelærer«.

2. I § 26 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Uddannelsesinstitutionen godtgør de offentlige og private skoler, der stiller praktikpladser til rådighed for uddannelsen til lærer i folkeskole, de særlige udgifter, der er forbundet med praktikvirksomheden. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan indgå aftale med de kommunale organisationer om takstmæssig betaling for skolernes medvirken.«

3. I § 31 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan pålægge institutioner, der udbyder uddannelsen til lærer i folkeskolen, at udvikle initiativer og gennemføre aktiviteter, der både regionalt og nationalt sikrer uddannede lærere med relevante undervisningskompetencer i forhold til folkeskolens behov. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom.«

§ 3

I lov om professionshøjskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 849 af 8. september 2009, som ændret ved § 8 i lov nr. 1373 af 28. december 2011, foretages følgende ændring:

1. I § 49, stk. 4, udgår: »af § 15, stk. 2, i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen«.

§ 4

I lov om Danmarks Evalueringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 15. september 2010, foretages følgende ændringer:

1. I *Bilag 1* udgår nr. 3, 5 og 6.

Nr. 4 bliver herefter nr. 3, og nr. 7 – 30 bliver herefter nr. 4 – 27.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2013.

Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætter regler for studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen før den 1. juni 2013.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund og formål

Det er regeringens målsætning at læreruddannelsen har et højt fagligt niveau, hvor de færdiguddannedes kompetencer til enhver tid modsvarer folkeskolens behov for fagdækning i alle undervisningsfag. Det forudsætter en styrkelse af de studerendes faglige, pædagogiske og professionsrettede kompetencer, og det indebærer et styrket vidensgrundlag baseret på den nyeste forsknings- og udviklingsbaserede viden om fag, didaktik og pædagogik. Det kræver en uddannelse, der fleksibelt kan forny sig, sådan at der er sammenhæng mellem udviklingen i folkeskolens mål og behov på den ene side og uddannelsen af lærere på den anden side. Der er derfor behov for en dereguleret uddannelse, som har en klar faglig substans, og som samtidig danner en ramme for uddannelsens konkrete indhold og organisering på det enkelte uddannelsessted.

Den gældende lov om uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen trådte i kraft den 1. januar 2007. Den blev udmøntet på baggrund af forlig mellem den daværende regering (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre.

I forbindelse med lovens vedtagelse blev der nedsat en faglig følgegruppe, som skulle vurdere lovens effekt. Følgegruppen har på baggrund af et evalueringsprogram udarbejdet rapporten ”Deregulering og internationalisering” (januar 2012) med konklusioner om lovens målopfyldelse og har på den baggrund afgivet en række anbefalinger, som tager udgangspunkt i et grundlæggende behov for deregulering af uddannelsen.

Regeringen (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og forligspartierne (Venstre, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti) har den 1. juni 2012 indgået aftale om en ny læreruddannelse, som er vedlagt lovforslaget som bilag 2. Dette lovforslag fastlægger den overordnede ramme for den videre udmøntning af denne aftale.

2. Lovforslagets indhold

Lovforslaget er fortrinsvis en konsekvens af det grundlæggende princip om deregulering, som aftalen af 1. juni 2012 hviler på. Aftalen indebærer, at regelstyringen af læreruddannelsen foreslås ændret. Med aftalen vil læreruddannelsen fremover blive reguleret ved en uddannelsesbekendtgørelse med hjemmel i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser på linje med de fleste øvrige professionsbacheloruddannelser. Den politiske aftale vil således blive konkret udmøntet i bekendtgørelsen.

Det foreslås derfor, at lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen ophæves.

Som konsekvens heraf videreføres visse bestemmelser i lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Det drejer sig om forpligtelsen til at stille egnede praktikpladser til rådighed og godtgørelse af udgifter i forbindelse med praktikvirksomhed.

Lovforslaget indeholder endelig en bemyndigelse for Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser til at pålægge professionshøjskolerne at udvikle og implementere konkrete initiativer, der sikrer den nødvendige forsyning af lærere med relevante undervisningskompetencer i forhold til folkeskolens behov. Der henvises herom til bemærkningerne til § 2, nr. 3.

3. Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget gennemføres uden merudgifter for stat, kommuner og regioner. Det indgår i aftalen af 1. juni 2012, at praktikandelen nedsættes med 6 ECTS-point, og at teoriandelen hæves tilsvarende. Udgiftsneutraliteten for statens tilskud til professionshøjskolerne opnås gennem en takstjustering.

4. Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for erhvervslivet.

7. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

9. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

10. Høring

Et udkast til lovforslag har været sendt i høring hos følgende myndigheder, organisationer m.v.:

Akademikernes Centralorganisation, BUPL, Børnerådet, Censorformandskabet for Læreruddannelsen, Danmarks Evalueringsinstitut, Danmarks Lærerforening, Skolelederforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Magisterforening, Danske Regioner, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, De Samvirkende Invalideorganisationer, Det Centrale Handicapråd, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), KL, Landsorganisationeni Danmark (LO), Lærernes Centralorganisation, Lærerstudenteres Landskreds, Professionshøjskolernes Bestyrelsesforening, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Rådet for Erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser, Skole og Forældre og Socialpædagogernes Landsforbund.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Ingen aspekter	Ingen aspekter

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

(Lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskole)

Det er en del af den politiske aftale om læreruddannelsen indgået den 1. juni 2012 mellem regeringen og forligspartierne bag læreruddannelsen, at læreruddannelsen fremover ikke skal reguleres i henhold til Lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, men skal reguleres i henhold til Lov om

erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser i lighed med andre professionsbacheloruddannelser. Målet er bedre sammenhæng og fleksibilitet med henblik på et samlet løft af de videregående uddannelser.

Til § 2

(Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser)

Til nr. 1 (§ 26, stk. 1)

Forpligtelsen til at stille egnede praktikpladser til rådighed for uddannelsen til folkeskolelærer er fastsat i den gældende § 11, stk. 1, i lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. Med den foreslåede bestemmelse videreføres den nuværende retstilstand uændret.

Til nr. 2 (§ 26, stk. 3)

Bestemmelse om godtgørelse af udgifterne, der er forbundet med praktikvirksomheden, er fastsat i den gældende § 11, stk. 3, i lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen. Med den foreslåede bestemmelse videreføres den nuværende retstilstand uændret.

Til nr. 3 (§ 31, stk. 2)

Med den foreslåede bestemmelse vil ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kunne pålægge en eller flere institutioner, der udbyder læreruddannelsen, at tilrettelægge uddannelsens fagudbud således, at uddannelsen helt eller delvist leder frem mod konkrete kombinationer af undervisningskompetencer hos de færdiguddannede, eller sådan, at muligheden for, at den studerende kan opnå en eller flere konkrete kombinationer af undervisningskompetencer helt eller delvist begrænses eller udelukkes.

Den foreslåede bestemmelse giver ministeren mulighed for at pålægge institutionerne at tilvejebringe og gennemføre konkrete initiativer, der sikrer, at institutionerne tilrettelægger uddannelsen på en sådan måde, at de færdiguddannedes undervisningskompetencer i videst muligt omfang afspejler folkeskolens behov for undervisningskompetencer i folkeskolens fag.

Bestemmelsen vil kunne bringes i anvendelse både lokalt i forhold til det enkelte udbudssted, regionalt i forhold til flere udbudssteder og nationalt i forhold til de samlede udbud af læreruddannelsen. Ministeren vil kunne pålægge institutionerne at koordinere tilrettelæggelsen og udbuddene.

Bemyndigelsen vil desuden kunne anvendes til at fastsætte regler om professionshøjskolernes tilvejebringelse af en løbende status over udbud, uddannelsens tilrettelæggelse og de studerendes valg af undervisningsfag. Endvidere til fastsættelse af regler om tidsfrister for implementering af de givne pålæg samt om nærmere krav til koordinering og samarbejde mellem professionshøjskolerne.

Til § 3

(Lov om professionshøjskoler)

Ændringen er en konsekvens af ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, jf. lovforslagets § 1.

Til § 4

(Lov om Danmarks Evalueringsinstitut)

Ophævelse af bilag 1, nr. 3 er en konsekvens af ophævelse af lov om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen, jf. lovforslagets § 1.

Ophævelse af bilag 1, nr. 5 og 6 er en konsekvens af ophævelse af de respektive love pr. 1. januar 2012, jf. § 16, stk. 4, nr. 1 og 2, i lov nr. 1373 af 28. december 2011.

Til § 5

Det foreslås i bestemmelsens *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juni 2013.

Ikrafttrædelsestidspunktet skalsikre, at iværksættelse af ændringerne af læreruddannelsen kan træde i kraft så hurtigt som muligt med henblik på, at aftalen får virkning for optaget august 2013.

Med den foreslåede bemyndigelse i *stk. 2* vil ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætte bestemmelser for studerende, der er begyndt på deres uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen før den 1. juni 2013, i den kommende bekendtgørelse om læreruddannelsen.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

Lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen ophæves.

§ 2

I lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 882 af 8. august 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 1372 af 28. december 2011 og § 4 i lov nr. 1373 af 28. december 2011, foretages følgende ændringer:

§ 26 Statens institutioner, regionsråd, kommunalbestyrelser og private arbejdsgivere, herunder selvejende institutioner, der modtager statstilskud, skal stille praktikpladser til rådighed for uddannelserne til sygeplejerske, jordmoder, radiograf, fysioterapeut, ergoterapeut og pædagog.

Stk. 2.....

1. I § 26, *stk. 1*, indsættes efter »ergoterapeut«: » , folkeskolelærer«

2. I § 26 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Uddannelsesinstitutionen godtgør de offentlige og private skoler, der stiller praktikpladser til rådighed for uddannelsen til lærer i folkeskolen, de særlige udgifter, der er forbundet med praktikvirksomheden. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan indgå aftale med de kommunale organisationer om takstmæssig betaling for skolernes medvirken.«

§ 31 Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fører tilsyn med uddannelser efter denne lov og vejleder institutionerne om reglerne for den enkelte uddannelse. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan indhente de nødvendige oplysninger om ud-

dannelser, undervisning, studerende, lærere og institutionernes drift i øvrigt til brug for dette tilsyn.

§ 49. Loven træder i kraft den 15. juni 2007, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2.

Stk. 3.

Stk. 4. Ministeren fastsætter tidspunktet for ophævelsen eller dele heraf af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selv-ejende institutioner for videregående uddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 228 af 17. marts 2006, af § 15, stk. 2, i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen og af § 16 i lov nr. 315 af 19. april 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som pædagog. Efter den 15. juni 2007 kan der ikke oprettes nye institutioner efter lovgivningen nævnt i 1. pkt.

Stk. 5.

Bilag 1

Love omfattet af § 2, stk. 1, i lov om Danmarks Evalueringsinstitut

- 1) Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.
- 2) Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.
- 3) Lov om uddannelse til professionsbachelor som lærer i folkeskolen.
- 4) Lov om uddannelse til professionsbache-

3.I § 31 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser kan pålægge institutioner, der udbyder uddannelsen til lærer i folkeskolen, at udvikle initiativer og gennemføre aktiviteter, der både regionalt og nationalt sikrer uddannede lærere med relevante undervisningskompetencer i forhold til folkeskolens behov. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom.«

§ 3

I lov om professionshøjskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 849 af 8. september 2009, som ændret ved § 8 i lov nr. 1373 af 28. december 2011, foretages følgende ændring:

1. I § 49, *stk. 4*, udgår: »af § 15, stk. 2, i lov nr. 579 af 9. juni 2006 om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen«.

§ 4

I lov om Danmarks Evalueringsinstitut, jf. lovbekendtgørelse nr. 1073 af 15. september 2010, foretages følgende ændringer:

1. I *Bilag 1* udgår *nr. 3, 5 og 6*.

Nr. 4 bliver herefter nr. 3, og nr. 7 – 30 bliver herefter nr. 4 – 27.

lor som pædagog.

- 5) Lov om uddannelse til ernærings- og husholdningsøkonom.
- 6) Lov om uddannelse til håndarbejds lærer.
- 7) Lov om professionshøjskoler for videregående uddannelser.
- 8) Lov om medie- og journalisthøjskolen.
- 9) Lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser.
- 10) Lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse.
- 11) Lov om erhvervsrettet grunduddannelse og videregående uddannelse (videreuddannelsessystemet) for voksne.
- 12) Lov om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v.
- 13) Lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v.
- 14) Lov om uddannelse til studentereksamen (stx) (gymnasieloven).
- 15) Lov om uddannelse til højere forberedelseseksamen (hf-loven).
- 16) Lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.
- 17) Lov om uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx).
- 18) Lov om erhvervsuddannelser.
- 19) Lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.
- 20) Lov om produktionsskoler.
- 21) Lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv.
- 22) Lov om ungdomsskoler.
- 23) Lov om almen voksenuddannelse.
- 24) Lov om specialundervisning for voksne.
- 25) Lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler).
- 26) Lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt om Folkeuniversitetet (folkeoplysningsloven).
- 27) Lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl.
- 28) Lov om folkeskolen, for så vidt angår evalueringer, der ikke alene omfatter folkeskolen.
- 29) Lov om friskoler og private grundskoler

m.v.

30) Lov om social service.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juni 2013.

Stk. 2. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætter regler for studerende, der er begyndt på uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen før den 1. juni 2013.

Aftale af 1. juni 2012 mellem regeringen og forligskredsen bag læreruddannelsen

AFTALETEKST

Reform af læreruddannelsen

Regeringen har indgået en aftale med Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti om en ny læreruddannelse.

Formålet med reformen er en fagligt stærkere og mere attraktiv læreruddannelse, der matcher folkeskolens behov, er gennemsyret af almen dannelse og hæver barren for de lærere, der skal løfte morgendagens folkeskole.

Målet er, at lærerne underviser i fag, de har undervisningskompetence i, så børnene i folkeskolen i højere grad møder lærere, der har en faglig fordybelse i netop de fag, der er på skoleskemaet.

Partierne er enige om, der skal være fokus på, hvad den færdiguddannede lærer kan – og ikke, hvad han/hun har været igennem, og læreruddannelsen skal fremover reguleres efter samme principper som andre videregående uddannelser, hvor de konkrete kompetencekrav til de enkelte undervisningsfag udformes på et fagligt grundlag.

Partierne er samtidig enige om at styrke lærernes grundfaglighed, herunder fx klasserumsledelse, relationskompetence, kompetencer i forhold til inklusion og identifikation af sociale problemer.

Samtidig skal almen dannelse gennemsyre hele uddannelsen, således at kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab indgår i lærernes grundfaglighed, ligesom der i de enkelte undervisningsfag kommer fokus på, at lærerne kan forberede eleverne på deres deltagelse og medansvar for et samfund med frihed og folkestyre, jf. folkeskolens formål.

Læreruddannelsen skal hvile på den nyeste, evidensbaserede viden om, hvad der virker i folkeskolen, og de lærerstuderende skal have mulighed for at læse i udlandet og inddrage internationale erfaringer i deres uddannelse.

Bedre sammenhæng og større fleksibilitet i uddannelsessystemet er afgørende for et samlet løft af de videregående uddannelser - med henblik på at sikre højere kvalitet og større evne til at imødekomme fremtidige krav om en mangfoldighed af kompetencer.

Den ny læreruddannelse tænkes ind i denne sammenhæng med henblik på at tiltrække dygtige studerende, løfte det faglige niveau og styrke de studerendes arbejdsmarkedsparathed.

Den nuværende læreruddannelseslov ophæves, og uddannelsen skal fremover reguleres via en bekendtgørelse under den generelle lov om professionsbacheloruddannelser.

Forligspartierne er enige om følgende grundsten i den ny læreruddannelse:

1. Højere krav og mere faglighed

2. Kompetencemål med sammenhæng til folkeskolen
3. Norm om tre undervisningsfag
4. Styrkelse af grundfaglighed og almen dannelse
5. It i læreruddannelsen
6. Specialpædagogik og inklusion i læreruddannelsen
7. En bedre praktik
8. Uddannelsens struktur – modulisering, toninger og internationalt udsyn
9. Samspil med andre uddannelser
10. Adgang og optag
11. Entreprenørskab og talentforløb
12. Bachelorprojektet
13. Øget videns- og praksisbaseret
14. Relevant og målrettet efteruddannelse
15. Folkeskolens timeløse fag
16. Monitorering og evaluering.

Ad 1. Højere krav og mere faglighed

Der skal stilles højere krav både til de lærerstuderende og til underviserne på læreruddannelsen. De nye kompetencemål vil blive udformet, så de afspejler højere krav til, hvad de studerende skal kunne – først og fremmest i dybden (beherskelsesniveau), men også i bredden (vidensområder). Uddannelsens samlede ECTS-ramme vil være den samme – ligesom indplaceringen i forhold til den overordnede kvalifikationsramme - men den studerende vil få en større arbejdsbelastning. De studerendes indsats vil blive målt via grundigere bedømmelse og skærpede eksamenskrav, og der indføres karakter for bedømmelsen af praktikken. De studerende vil skulle bestå fagmodulerne, som forventes at have et omfang på 10-20 ECTS point. Allerede på uddannelsens første år vil de studerende således skulle bestå flere fagmoduler med væsentligt højere krav end i dag.

Underviserne på læreruddannelsen skal fremover langt mere systematisk basere undervisningen på praksisrelevant og evidensbaseret viden. Endelig vil professionshøjskolerne via udviklingskontrakterne blive holdt op på, at de lærerstuderende får mere kvalitet i undervisningen, fx i form af flere timer.

Forligspartierne noterer sig det aktuelle udviklingsarbejde i forbindelse med studieaktivitetsmodellen og lægger vægt på, at læreruddannelsen er et fulltidsstudium. Der skal være mødepligt til aktiviteter, der involverer eksterne parter, fx praktikken. Professionshøjskolerne fastlægger selv regler om mødepligt og stopprøver.

Samlet set forventer forligspartierne, at professionshøjskolerne med det nye styringskoncept vil sikre, at der sker en reel forhøjelse af barren for at blive lærer i folkeskolen.

Ad 2. Kompetencemål med sammenhæng til folkeskolen

Den nuværende detailregulering af, hvad den studerende skal igennem, afløses af styring via mål for, hvad den studerende skal kunne. Der indføres kompetencemål for de enkelte undervisningsfag, for lærernes grundfaglighed og for praktikken. Kompetencemålene fastsættes af uddannelsesministeren i samarbejde med undervisningsministeren og med inddragelse af relevante aktører. Hensigten er at sikre, at læreruddannelsen løbende kan tilpasse sig folkeskolens fagrække – uden at der først skal gennemføres lovændringer. Kompetencemålene sikrer således en-til-en sammenhæng mellem folkeskolens fag og de fag, som de lærerstuderende kan opnå undervisningskompetence i.

Konkret udarbejdes kompetencemålene på et fagligt grundlag, og for hvert nyt kompetencemål redegøres der for, hvordan dette er udtryk for en faglig skærpelse i forhold til det tidligere niveau. For så vidt angår dansk og matematik, formuleres kompetencemål for henholdsvis undervisning i indskoling og undervisning i udskoling. Forligspartierne lægger vægt på, at kompetencer i forhold til grammatik indarbejdes i de kompetencemålsbeskrivelser, hvor det er relevant i forhold til kernefagligheden, fx dansk og fremmedsprog.

De fagligt fastsatte kompetencemål og udkast til den nye bekendtgørelse forelægges forligskredsen, inden den sendes i høring. Bekendtgørelsesudkastet drøftes herefter igen på baggrund af hørings svarene. Således sikres, at aftalen om en ny læreruddannelse afspejles i bekendtgørelsen. Herefter høres forligskredsen ved ændringer i bekendtgørelsen. Væsentlige politiske ændringer kræver enighed i forligskredsen.

Ad 3. Norm om tre undervisningsfag

Målet er, at folkeskolens lærere underviser i fag, som de har undervisningskompetence i. Forligskredsen har noteret sig, at erfaringerne fra forsøg viser, at langt flere studerende vælger tre linjefag frem for to, hvis de strukturelle bindinger på uddannelsen løsnes. Forsøgene peger således på, at de lærerstuderende er meget optagede af at vælge fag og fagkombinationer, der giver gode jobmuligheder i folkeskolen.

Derfor skal de studerende som norm have tre undervisningsfag, heraf enten dansk eller matematik. Professionshøjskolerne får pligt til at sikre den regionale og nationale forsyning af lærere med fag, fagkombinationer og kompetencer, der efterspørges i folkeskolen, herunder særligt at sikre tilstrækkelig forsyning af lærere med undervisningskompetencer i dansk og matematik. Uddannelsesministeren får hjemmel til at gribe ind, hvis professionshøjskolerne ikke lever op til deres forsyningspligt, fx ved at pålægge eller begrænse bestemte udbud.

Ad 4. Styrkelse af grundfaglighed og almen dannelse

Med forslaget til ny læreruddannelse lægges op til en markant styrkelse af lærernes grundfaglighed.

Grundfagligheden skal ses i sammenhæng med folkeskolens formål og består af to hovedområder med i alt fire temaer:

- Pædagogik og lærerfaglighed
 - Elevens læring og udvikling
 - Undervisningskendskab og -kompetencer, herunder almen didaktik og it som pædagogisk redskab
 - Specialpædagogik og undervisning af to-sprogede
- Almen dannelse
 - Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab.

Der fastsættes to kompetencemål med to selvstændige eksaminer for lærernes grundfaglighed: ét for pædagogik og lærerfaglighed og ét for kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab.

Pædagogik og lærerfaglighed

Pædagogik og lærerfaglighed har som formål at udvikle de studerendes generelle viden og kompetence som undervisere og gøre dem i stand til at fungere i skolens virkelighed. Dermed får lærerne fortsat generel undervisningskompetence i folkeskolen.

De færdiguddannede lærere skal kunne give eleverne lyst til at lære mere samt udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi mv., jf. folkeskolens formål.

Fagområdet skal selvstændigt og gennem koblinger med undervisningsfagene bidrage til at udvikle de studerendes professionsrettede viden og kompetencer. Det sker gennem udvikling af de studerendes lærerfaglighed, der omfatter viden om og kompetence i skolens praksis og kapacitet til at kunne forholde sig reflektivt til viden og kompetence om skolens praksis og rammerne for denne. Det bemærkes, at it som pædagogisk redskab også integreres i kompetencemålene for de enkelte undervisningsfag, jf. punkt 5.

Almen dannelse

De færdiguddannede lærere skal være i stand til at understøtte folkeskolens overordnede formål om at forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre; fremme elevens alsidige udvikling og gøre eleverne fortrolige med dansk kultur og historie og give dem forståelse for andre lande og kulturer.

Temaet "Kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab" er derfor en del af lærernes grundfaglighed. Ligesom det gælder for de øvrige fagområder, vil også kravene til kristendomskundskab, livsoplysning og medborgerskab blive skærpet i forhold til i dag.

Ad. 5 It i læreruddannelsen

Der ligger et stort pædagogisk potentiale i øget anvendelse af it i undervisningen. Formålet med nye digitale læringsformer og -ressourcer er at styrke elevernes faglighed og ruste dem bedre til fremtiden. Digitale læremidler vil kunne højne kvaliteten af undervisningen, fordi de motiverer eleverne og inddrager dem mere aktivt. Og fordi de gør det muligt at lære på den måde, i det tempo og på det niveau, der passer bedst til den enkelte elev. It har også et stort potentiale til at frigøre ressourcer til mere og bedre undervisning og give lærerne mere tid til de enkelte elever. Derfor foregår der også et stort udviklingsarbejde på området i regi af Ministeriet for Børn og Undervisning.

Aftalepartierne finder det vigtigt at styrke lærernes kompetencer i forhold til at bruge it som pædagogisk redskab. Derfor indgår dette i temaet 'Undervisningskendskab' i lærernes grundfaglighed. Partierne har endvidere aftalt, at it som pædagogisk redskab også skal indarbejdes i kompetencemålene for de enkelte undervisningsfag, sådan at lærerne bliver velfunderede i fagspecifik anvendelse af it i undervisningen.

Ad. 6 Specialpædagogik og inklusion i læreruddannelsen

Der er bred politisk enighed om, at folkeskolen fremover skal inkludere flere elever med særlige behov i den almindelige undervisning. Derudover skal der sikres kvalitet i specialundervisningen, herunder i specialklasser og specialskoler. Dette stiller krav til, at de færdiguddannede lærere både har generel viden og kompetencer i forhold til at undervise elever med særlige behov samt specifik viden og kompetencer i forhold til udvalgte elevgruppers særlige undervisningsmæssige behov.

Pædagogik og lærerfaglighed skal således give de færdiguddannede lærere generel og specifik specialpædagogisk viden og kompetencer i forhold til at identificere specialpædagogiske problemstillinger samt forberede, gennemføre og evaluere undervisning tilpasset den enkelte elevs behov.

Ad 7. En bedre praktik

Forligspartierne er enige om at skabe en bedre praktik, hvor de kommende lærere er bedre forberedt på undervisningssituationen. Der skal være mere folkeskole i læreruddannelsen.

Praktikken skal fortsat være rygraden i uddannelsens progression, men der sker en skærpelse af kravene ved fastsættelse af tre kompetencemål for de tre praktkniveauer. Der indføres karakter ved bedømmelse af praktikken, og der stilles krav om større praksisforankring af professionsbachelorprojektet. Desuden giver moduleringen større mulighed for anvendelse af øvelseselementer i uddannelsen, fx "teaching labs".

Endelig skal professionshøjskolerne kunne stille kvalitetskrav til praktikskolerne i form af konkrete kvalitetskriterier som forudsætning for at kunne indgå i et praktiksamarbejde med en læreruddannelse.

Samtidig opfordres professionshøjskolerne til at indgå partnerskaber med kommuner og folkeskoler med henblik på øget brug af praktikere som eksterne undervisere, udvikling af traineeordninger, fælles udviklingsprojekter mv. Ligesom parterne opfordres til at indgå aftaler om ansættelse af lærerstuderende som undervisningsassistenter i folkeskolen.

En bedre praktik er en væsentlig del af undervisningens kvalitet og vil indgå i den kvalitetsudvikling, som udspringer af professionshøjskolernes udviklingskontrakter.

Uddannelsesministeren følger op i forhold til kommunernes anvendelse af de midler, som de har fået til at uddanne praktiklærere på skoler, der har lærerstuderende i praktik. Målet er, at alle praktikskoler har mindst én uddannet praktiklærer inden udgangen af 2014.

Ad 8. Uddannelsens struktur – modulering, toninger og internationalt udsyn

Den ny læreruddannelse opbygges af fire grunddele:

- Undervisningsfag: 140 ECTS
- Lærernes grundfaglighed: 60 ECTS
- Praktik: 30 ECTS
- Bachelorprojekt: 10 ECTS.

Professionshøjskolerne har mulighed for at reducere ECTS-rammen for undervisningsfag med op til 20 ECTS point (ned til minimum 120 ECTS point). Det åbner mulighed for, at ECTS-rammen for lærernes grundfaglighed kan udvides med op til 20 ECTS point (op til maksimalt 80 ECTS point), og/eller at ECTS-rammen for bachelorprojektet kan udvides med op til 10 ECTS point (op til maksimalt 20 ECTS point). Der kan dog maksimalt flyttes 20 ECTS point, og uddannelsens omfang skal i alle tilfælde have et omfang på præcis 240 ECTS point.

Den ny læreruddannelse vil være opbygget af moduler, der leder hen mod eksamen i de forskellige kompetencemål. Der kan både være tale om monofaglige moduler, som leder hen mod ét kompetencemål, og tværfaglige moduler – fx naturfags- eller fremmedsprogdidaktik - som bygger op til eksamen i forskellige kompetencemål. Moduleringen indebærer flere fordele: der vil blive lettere adgang til samlæsning og udveksling med andre uddannelser og institutionstyper - samt internationalt. Desuden bliver der bedre muligheder dels for regionale toninger, dels for efteruddannelse.

Professionshøjskolerne vil kunne lave toninger eller profiler på læreruddannelsen med henblik på at imødekomme enten regionale behov eller andre behov for specialiseringer, fx inden for specialpæ-

dagogik, fremmedsprog eller naturfag. Der åbnes også mulighed for øget brug af udlandsophold, fx sådan at en kommende engelsk- eller tysklærer naturligt vil tage et semester i det pågældende land.

Professionshøjskolerne får samtidig en opgave i at sikre sammenhæng og faglig progression i de forløb eller ”fagpakker”, som tilrettelægges for de studerende.

Ad 9. Samspil med andre uddannelser

Forligskredsen lægger vægt på, at modulisering og kompetencemål giver nye muligheder for at udvikle uddannelsen med henblik på bedre kvalitet og større relevans.

Aftalepartierne forventer, at professionshøjskolerne og de andre videregående uddannelsesinstitutioner gør brug af de nye muligheder for øget samspil omkring uddannelsen af fremtidens folkeskolelærere. Mål for samarbejde skal desuden indgå i udviklingskontrakterne for professionshøjskolerne, som det allerede er tilfældet for universiteterne.

Professionshøjskoler og universiteter kan blandt andet samarbejde om fag, der er trængte af en forholdsvis lille studentertilgang, fx fransk og tysk. På fremmedsprogsområdet har Arbejdsgruppen for uddannelse i fremmedsprog blandt andet foreslået øget samlæsning og samarbejde om uddannelse af flersproglærere. Endelig kan der også samarbejdes om eksempelvis naturfagsområdet med henblik på at udvikle nye tilbud, som kan øge rekrutteringen af unge til naturvidenskab. Sådanne samarbejder inden for naturfagene mellem professionshøjskoler og universiteter er allerede i gang flere steder – og vil blive lettere at realisere inden for den nye læreruddannelse.

Partierne ønsker, at musikfaget styrkes via et forpligtende samarbejde mellem professionshøjskolerne og musikkonservatorierne om de udøvende elementer i musikundervisningen med udgangspunkt i de nuværende ressourcer.

Ad 10. Adgang og optag

Forligspartierne ønsker, at uddannelsen får større prestige og anerkendelse, sådan at den bliver attraktiv for flere dygtige unge. Partierne ønsker også, at det store frafald – især på uddannelsens første år – reduceres væsentligt.

Partierne er derfor enige om en ny model for adgang og optag på læreruddannelsen, der baserer sig på en centralt fastsat optagelseskvotient kombineret med optagelsessamtaler.

Modellen kombinerer en relativt høj, centralt fastsat optagelseskvotient på 7,0 med optagelsessamtaler på det enkelte uddannelsessted for resten af de relevante ansøgere. Målet med optagelsessamtalen er en mere individuel afdækning af ansøgerens studieegnethed i forhold til både faglighed og profession. Optagelsessamtalerne skal anvendes til at sikre optag af kvalificerede og motiverede studerende.

Professionshøjskolerne fastsætter selv indhold og omfang af optagelsessamtalerne og vurderer på den baggrund, om de vil lade ansøgeren blive optaget på uddannelsen. Uddannelsesministeriet vil udarbejde en interviewramme og en vejledning, som professionshøjskolerne kan anvende i forbindelse med optagelsessamtalerne.

Der vil fortsat være specifikke adgangskrav fra de gymnasiale uddannelser i relation til de enkelte undervisningsfag.

Aftalepartierne vil følge udviklingen i frafaldet på læreruddannelsen og tage initiativ til nye tiltag, hvis det ikke bliver nedbragt.

Ad. 11. *Entrepenørskab og talentforløb*

Med anvendelsen af kompetencemålsstyring i forslag til ny læreruddannelse er der gode muligheder for at indarbejde *entreprenørskab* i uddannelsens forskellige fagområder. Det kan ske ved, at entreprenørskabsideen bliver formuleret i et eller flere vidensområder i kompetencemålsbeskrivelserne for relevante undervisningsfag, sådan at lærerne uddannes til at kunne inspirere eleverne i forhold til entreprenørskab og innovation.

Den nye struktur for læreruddannelsen giver rige muligheder for, at der kan udvikles *talentforløb* inden for uddannelsens ramme. Således kan de enkelte uddannelsessteder profilere sig på at tilbyde særlige talentforløb. Det kan ske på forskellig vis: dels via strukturelle prioriteringer (talentforløb, der udfordrer de særligt dygtige studerende, fx uddannelse af faglige fyrtårne), dels via moduliseringen (fagmoduler med særligt krævende målbeskrivelser, fx i samarbejde med universiteterne).

Endelig skal der i professionshøjskolernes udviklingskontrakter sættes mål om øget innovationskapacitet – ligesom det i dag er tilfældet på universiteterne.

Ad 12. *Bachelorprojektet*

I dag udarbejder estimeret kun cirka halvdelen af de lærerstuderende deres professionsbacheloropgaver med afsæt i konkrete forskningsprojekter og/eller med afsæt i en konkret empirisk problemstilling indhentet fra folkeskolens praksis. Dette skal fremover gælde for alle studerende. Derfor indsættes der i den kommende bekendtgørelse en bestemmelse om, at de studerendes professionsbacheloropgaver bør tage udgangspunkt i konkrete forsknings- og udviklingsresultater inden for grundskoleområdet samt en konkret empirisk problemstilling indhentet fra folkeskolens praksis. En sådan bestemmelse vil kunne understøttes med konkrete målsætninger herfor i de kommende udviklingskontrakter med professionshøjskolerne fra 2013.

Ad 13. *Øget videns- og praksisbasering*

Forligspartierne er enige om, at undervisningen på læreruddannelsen i langt højere grad systematisk skal baseres på praksisrelevant og evidensbaseret viden.

En øget tilgang af ph.d.-uddannede undervisere kan bidrage til en styrkelse af undervisningens vidensbasering i kraft af bedre forudsætninger for inddragelse af ny udviklings- og forskningsbaseret viden i undervisningen med en forskningsmetodisk tilgang, som kan bidrage til at kvalificere og lede læreruddannelsens udviklingsarbejde. Ph.d.-uddannede undervisere udgør i dag kun ca. 7 pct. af den samlede bestand af undervisere på læreruddannelserne.

Læreruddannelsens vidensbasering skal omfatte både en *forskningsbaseret* og en *praksisbaseret* dimension. Der synes i forhold til den praksisbaserede del af vidensgrundlaget at være et betydeligt potentiale for 'mere folkeskole i læreruddannelsen' gennem et øget samspil mellem professionshøjskoleundervisere og grundskolerne. Ikke blot samarbejde om de studerendes praktikforløb, men også samarbejder om f.eks. fagdidaktisk og pædagogisk udvikling og øvrige aspekter af samspillet mellem læreruddannelse og skoleudvikling.

Partierne støtter derfor de målsætninger, som professionshøjskolerne netop har offentliggjort i deres forskningspolitiske strategi, dels om flere undervisere på ph.d.-niveau, dels om flere undervisere med baggrund i et relevant praksisfelt.

Ad 14. Relevant og målrettet efteruddannelse

Forligspartierne er enige om, at modulisering og kompetencemålstyring bidrager til et mere målrettet, fleksibelt og relevant udbud af efteruddannelse set i relation til folkeskolens behov.

Der vil også på efteruddannelsesområdet kunne skabes et større samspil mellem professionshøjskolerne og andre uddannelsesinstitutioner. Eksempelvis på musikområdet vil der kunne udbydes efteruddannelse i samarbejde med musikkonservatorierne med henblik på en højere kvalitet i musikundervisningen i folkeskolen, jf. punkt 9.

Omlægningerne vedrørende specialpædagogik og undervisning af tosprogede indebærer nye krav til professionshøjskolerne om efteruddannelsesstilbud – med henblik på, at der fortsat uddannes specialister inden for disse to områder. Forligspartierne vil som led i den generelle monitorering af reformen overvåge, om professionshøjskolerne lever op til dette.

Uddannelsesministeren vil gå i dialog med professionshøjskolerne om at sikre gode rammer for, at kommuner og folkeskoler kan sende lærere på efteruddannelse. Efteruddannelsesstilbuddene skal – ud over at være fagligt relevante – også tilrettelægges hensigtsmæssigt i forhold til folkeskolens organisering, herunder tidsmæssig og geografisk. Der skal gøres brug af blandt andet e-læring og on-the-job-training, hvor undervisere fra professionshøjskolerne tager ud på folkeskolerne.

Ad 15. Folkeskolens timeløse fag

Professionshøjskolerne skal i dag tilbyde de studerende kurser i folkeskolens timeløse fag, herunder færdselslære inklusive førstehjælp, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab, uddannelses-, erhvervs-, og arbejdsmarkedsorientering, et kursus inden for det praktisk- musiske fagområde samt et kursus i skrivning og retorik. Deltagelse i kurser i folkeskolens timeløse fag er frivilligt for den studerende.

I den nuværende læreruddannelse findes der mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder (CKF) for de kurser i folkeskolens timeløse fag, som professionshøjskolerne skal tilbyde. Med den nye læreruddannelse vil CKF'erne blive afløst af selvstændige kompetencemål for de kurser i folkeskolens timeløse fag, som professionshøjskolen skal tilbyde. Professionshøjskolerne udbud af kurser i de timeløse fag er en del af deres forsyningsforpligtelse og vil indgå i den samlede monitorering af, om professionshøjskolerne lever op til denne – og vil blive drøftet med aftagerne, herunder KL. Forligspartierne ser en særlig udfordring for professionshøjskolerne i at sikre, at de lærerstuderende får kompetencer inden for sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab.

Ad. 16. Monitorering og evaluering

Uddannelsesministeriet vil foretage en tæt monitorering af, om professionshøjskolerne efterlever deres forsyningspligt, og ministeren får skærpet bemyndigelse til at pålægge professionshøjskolerne at udvikle og implementere konkrete initiativer, der sikrer den nødvendige forsyning af lærere med relevante undervisningskompetencer i forhold til folkeskolens behov. Ud over denne monitorering vil mål og forsyningsforpligtelse også indgå i professionshøjskolerne udviklingskontrakter. Den nærmere udformning af monitoreringen drøftes med KL og Ministeriet for Børn og Undervisning.

Forligspartierne har aftalt at følge reformen ved en årlig status over blandt andet professionshøjskolerne udbud og de studerendes valg af undervisningsfag og udviklingen i frafaldet. Desuden er det aftalt parallelt med uddannelsens første optag at igangsætte en ekstern evaluering af kompetencemål som styringsredskab og faglig løftestang for læreruddannelsen.

Partierne har aftalt, at der foretages en samlet evaluering af den nye læreruddannelse efter uddannelsens første gennemløb.